

POSTANOWIENIE

29 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 29 lipca 2025 r. w Warszawie
zażalenia A.G.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie

z 27 lutego 2025 r., II C 172/24 (II WSC 1/25),

w sprawie ze skargi A.G.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia z 5 listopada 2024 r.

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 27 lutego 2025 r. Sąd Okręgowy w Warszawie odrzucił skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia tego Sądu z 5 listopada 2024 r. (dalej skarga), sporządzona i wniesioną osobiście przez powódkę A.G.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Okręgowy wyjaśnił, że przyczyną odrzucenia skargi było naruszenie art. 87¹ k.p.c., przewidującego obowiązkowe zastępstwo strony w postępowaniu przed Sądem Najwyższym przez pełnomocnika zawodowego będącego adwokatem lub radcą prawnym (art. 424⁶ § 3 k.p.c.). Podniósł także, że objętym tą skargą postanowieniem z 5 listopada 2024 r, Sąd Okręgowy odrzucił jako nieopłacony wniosek powódki o sporządzenie i doręczenie jej uzasadnienia zarządzenia z 10 lipca 2024 r. o zwrocie pozwu. Tymczasem ta

kategoria orzeczeń sądowych nie podlega zaskarżeniu przedmiotową skargą, albowiem stosownie do art. 424¹ § 1 k.p.c. można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze innych środków prawnych przysługujących stronie na podstawie kodeksu nie było i nie jest możliwe. Zgodnie zaś z art. 424¹ § 2 k.p.c., w wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, można także żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu pierwszej lub drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie wyroku w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych. Sąd podniósł, że skarga wniesiona przez powódkę jest zatem niedopuszczalna i stąd podlegała odrzuceniu na podstawie art. 424⁶ § 3 k.p.c. także z tej przyczyny.

We wniesionym osobiście zażaleniu na to postanowienie, powódka domagała się jego uchylenia, zarzucając naruszenie art. 424⁶ k.p.c., art. 98 k.p.c., art. 745 k.p.c. art. 87¹ k.p.c. oraz art. 102 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c., w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Celem ustanowionego w tym przepisie przymusu adwokacko-radcowskiego jest zapewnienie środkiem prawnym, wszczynającym postępowanie przed Sądem Najwyższym, odpowiedniego poziomu formalnego i merytorycznego.

Sporządzenie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji osobiście przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej jest dotknięte brakiem nieusuwalnym i powoduje konieczność odrzucenia tej skargi *a limine* bez wzywania strony do uzupełnienia tego braku (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 30 września 2020 r., II CZ 33/20; z 30 września 2020 r., V CZ 36/20 oraz z 12 marca 2021 r., II CZ 5/21). W świetle

ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, także zażalenie kierowane do Sądu Najwyższego, które zostało sporządzone i podpisane osobiście przez stronę, zawiera nieusuwalny brak formalny, prowadzący do odrzucenia tego zażalenia *a limine* jako niedopuszczalnego, bez wzywania strony do uzupełniania tego braku i bez możliwości jego usunięcia, nawet przez następczo ustanowionego, na wniosek strony, zawodowego pełnomocnika procesowego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 lutego 2012 r. V CZ 132/11; z 21 września 2011 r. I CZ 59/11; z 25 sierpnia 2010 r. II UZ 16/10 oraz z 6 listopada 2008 r. III CZ 35/08).

Skutki niezachowania przymusu, normowanego przez art. 87¹ § 1 k.p.c., reguluje ogólnie art. 130 § 5 k.p.c.; w odniesieniu do środków odwoławczych objętych przymusem adwokackim, w tym zażaleń do Sądu Najwyższego, obowiązują jednak szczególne regulacje (art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 i art. 373 § 1 k.p.c.), przewidujące odrzucenie wniesionego osobiście przez stronę zażalenia jako niedopuszczalnego.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji.

(A.D.)

[a.ł]